

Шахаб Рада-Шадзі

ЧАМУ ВАЖНА ВЕДАЦЬ КІТАЙСКУЮ МОВУ

Дзень добры, шаноўнае спадарства!

Мяне завуць Шахаб Рада-Шадзі, я вучаніца 9 класа гімназіі №23 г.Мінска з беларускай мовай навучання. Так, у мяне трохі дзіўнае для беларускі імя, але я напалову беларуска, а напалову персіянка. Мая маці беларуска, а бацька іранец, які ўжо больш за трыццаць гадоў жыве ў нашай гасціннай краіне. Маё імя і на беларускай, і на персідскай мове азначае “радасць”.

З дзяцінства мае бацькі вучылім нас, што перш за ўсё мы павінны ведаць мову бацькоў. Мне сорамна, бо персідскую мову я дагэтуль добра не засвоіла, але спадзяюся яе абавязкова вывучыць. З цягам часу я разумею патрэбу ў гэтым. Кітайскую ж мову я вучу ў гімназіі, і з кожным годам цікавасць да яе ў мяне ўсё большая. Зараз я часова жыву ў Кітаі, бо тут працуе мая маці, вучу на курсах кітайскую мову (а ў гімназіі вучуся па індывідуальнай праграме), і моёнае асяроддзе часта вымушае мяне задумацца: што ж важнае для мяне, беларускі, у вывучэнні такой далёкай ад роднай і такой цікавай мовы?

Штодня са сродкаў масавай інфармацыі мы чуем пра тыя ці іншыя злавесныя канфлікты паміж дзяржавамі, народамі, людзьмі. Нават канфлітуюць дзеці адзін з адным. Павялічваецца колькасць злачынстваў. Здаецца, маладых людзей такія з’явы асабліва не хвалююць, але мімаволі думкі круцяцца вакол аднаго: як можна ў век цывілізацыі, перадавых тэхналогій забіваць, здэкавацца, адбіраць чужыя тэрыторыі. Гінуць маладыя і дарослыя людзі, а яшчэ страшней – дзеці. Так і свідруе ў галаве думка: чаму, за што.

Сам па сабе напрошваецца адказ: усё ад недахопу ведаў, інтэлекту, карацей, розуму. Чалавек, які правільна выхоўваецца, у якога шмат цікавых захапленняў ці то музыкай, ці іншымі відамі мастацтва, хто любіць кнігі і чытае іх з задавальненнем, каго цікавіць жыццё іншых народаў, такі чалавек не пойдзе ні забіваць, ні забіраць, ні гвалтаваць. Таму што яго розум працуе на пазітыўныя думкі, бо ён напаўняе свае веды, сваю памяць новым пазнаннем пра свет і ўладкаваннем жыцця ў ім. А сама мова дапамагае нам у гэтым пазнанні. А калі іх ведаеш больш, то твой светапогляд нязмерна пашыраецца.

Шчыра кажучы, я і сама раней успрымала веданне іншай мовы хутчэй за экзотыку. Беларускую – як норму.

Першым штуршком да ўсвядомленага вывучэння кітайскай мовы і найлепшым прыкладам для мяне стала мая старэйшая сястра, якая апантана і настойліва вучыла кітайскую мову ў той жа гімназіі. Яна брала ўдзел у розных конкурсах, алімпіядах. Помню, як я ганарылася, калі сястра ўжо ў 7 класе стала першай па выніках інтэрнэт-галасавання за веданне і прэзентацыю кітайскай мовы, якое праводзілася ў Кітаі. Уся наша сям’я перажывала за яе, а калі яе фатаграфія ў нацыянальным адзенні з’явілася ў

ліку пераможцаў пад беларускім сцягам (1-е месца сярод больш чым 134 краін), нават у мяне, тады яшчэ малой, сэрца ёкнула. Мабыць, гэта было першае сапраўднае ўсведамленне Радзімы, гонару за яе і за маю сястру, якая праславіла сваю краіну. Гэта ж трэба – і нас ведаюць, нават у Кітаі. Адкрываюць для сябе, што ёсць такія беларусы, ёсць такая дзяўчынка, якая з гонарам вынесла выпрабаванні конкурсу і стала пераможцай.

На той момант мне таксама захацелася, каб і мяне ведалі. І з асаблівым запалам пачала таксама вывучаць кітайскую мову, нават працавала з рэпетытарам.

Жыццёвыя абставіны дапамаглі мне трапіць у Кітай, дзе я паралельна з навучаннем у беларускай гімназіі інтэнсіўна вывучаю кітайскую мову, пазнаю кітайскую культуру, іхні ўклад жыцця і светабачанне. Я бачу мэтанакіраваных кітайскіх юнакоў і дзяўчат, якія апантана грызуць навуку, вывучаюць нават беларускую мову (здавалася б, навошта яна ім), і сама яшчэ з большым азартам вучу кітайскую. Пачало даходзіць да розуму, што і кітайскім навучэнцам беларуская мова патрэбна, каб сябраваць з нашай краінай, пашыраць эканамічныя сувязі, наладжваць культурныя стасункі (так і павінна быць сярод народаў). І ім, і нам вельмі цікава гэта двухбаковае пазнанне. Яны бачаць нашу краіну як надзейнага партнёра, а наша дзяржава ўзмацняе сваю моц і сілу вопытам іншых краін, якія прыходзяць у Беларусь ствараць, а не разбураць. Будуецца цэлы кітайскі горад пад Мінскам, дзе апрабоўваюцца найноўшыя эканамічныя мадэлі, а там працуюць людзі і з беларускага боку, якія таксама веданне кітайскай мовы неабходна. Больш за тое, узмацніліся культурныя стасункі: пашырыліся пераклады кніг з кітайскай мовы на беларускую і наадварот, адкрываюцца помнікі нашым нацыянальным пісьменнікам (ужо ёсць Купалу і Коласу), праводзяцца канферэнцыі, сумесныя імпрэзы, канцэрты, усё працуе на збліжэнне.

Я б сказала, што кітайская мова – мова міру, гэта тое, што патрэбна на сучасным этапе развіцця нашых краін. І не толькі кітайская мова дапамагае самаўдасканалвацца. Любое пазнанне працуе на мір, сяброўства, узаемапавагу. Праз кітайскую мову я пазнала і культуру гэтага вялікага народа. У іх, як і ў нас на першым плане такая маральная якасць, як працавітасць. У гэтым ім няма роўных. Таму і эканамічнае развіццё не саступае магутнай эканоміцы Амерыкі і іншых краін. Яны, кітайцы, вельмі ашчадна ставяцца да сваёй культуры, шануюць дух гісторыі, кожную пабудову са шматвяковай гісторыяй, развіваюць культуру ў розных напрамках. Мне таксама хочацца як мага больш пазнаць гэтую ўнікальную цывілізацыю, атрымаць шыкоўную адукацыю, а затым у Беларусі пашыраць набытыя веды для іншых. На маю думку, найперш трэба сябраваць мовамі як найвялікшым інструментам адзінага гучання голасам міру. Маладыя людзі пачынаюць разумець гэта і ўсё больш і больш прыхільнікаў кітайскай мовы з'яўляецца ў Беларусі. І гэта не даніна модзе, а разуменне сутнасці жыцця і нас у ім. Мовамі будзем гэты свет, і як важна, каб такая сувязь мацнела і служыла самым высакародным памкненням. За мірныя стасункі! За любоў і паразуменне паміж народамі!